

Textilkonst

Master HDK

2010

VAR TROGEN INTILL DÖDEN

Ett arbete av Jennie McMillen

VAR TROGEN INTILL DÖDEN

Ett arbete av Jennie McMillen

Textilkonst Master HDK 2010

Göteborgs Universitet

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BILDER PÅ ARBETET	8-15
INLEDNING	16-17
BILDEN	19
Alternativ I	20
Alternativ II	21
BREV TILL HOWARD FINSTER	23
Om naturen	24-25
Om symmetri	26-33
Om kommunikation	34-35
Om verkligheten	36-37
Om hotet	38-41
Om plikten	42-43
HOWARD FINSTER	44-47
EFTERORD AV DOKTOR WALTER GYLLENRAM	48-49
LITTERATURFÖRTECKNING	51

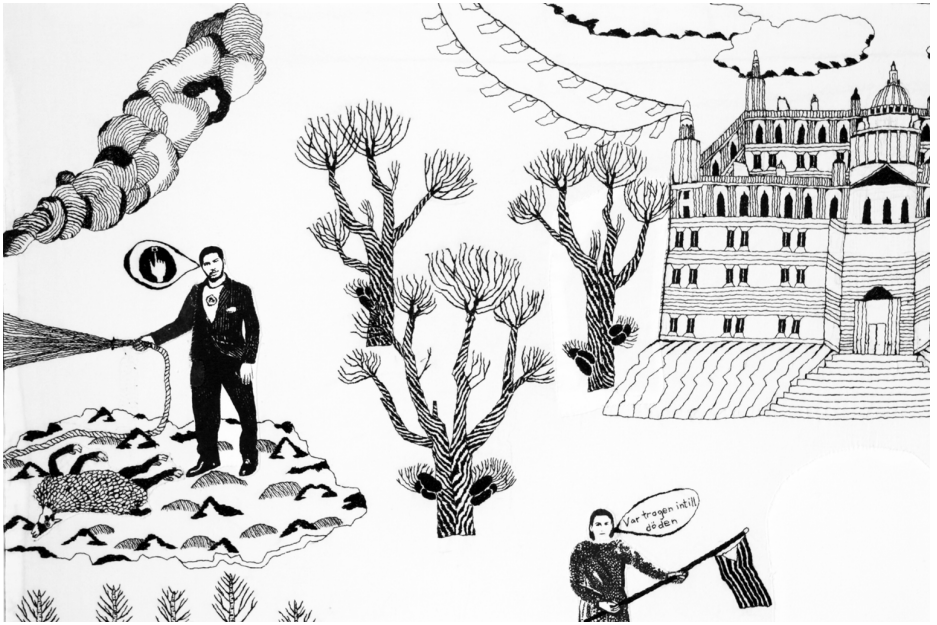

BILDER PÅ ARBETET

Kvinna II och kvinna III
Detalj ur bilden Var trogen intill döden

Man III
Detalj ur bilden Var trogen intill döden

Man II
Detalj ur bilden Var trogen intill döden

Kvinna I
Detalj ur bilden Var trogen intill döden

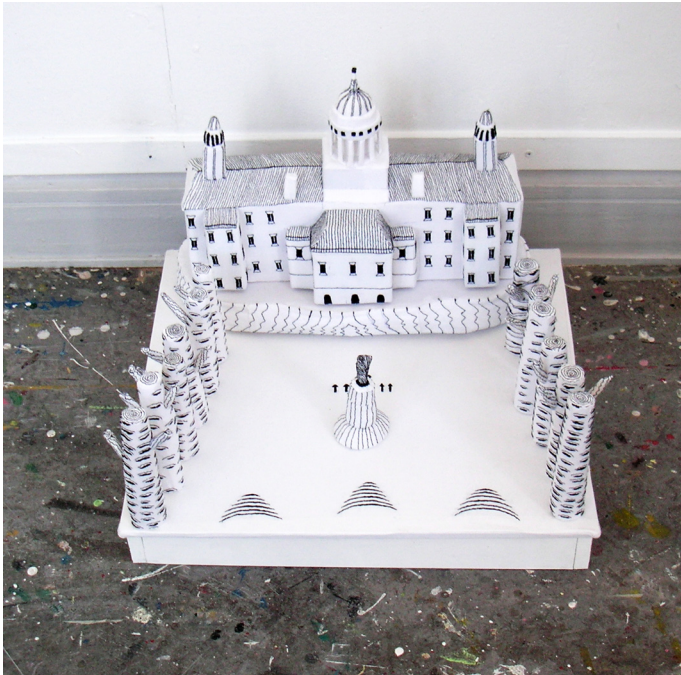

Man I
Detalj ur bilden Var trogen intill döden

Porträtt (20 cm x 20 cm) och modell över skadad skog

Modell över hotat hus (50 cm x 50 cm)

INLEDNING

Det är oändligt det som finns att tillgå, de platser som finns att uppehålla sig vid, det som finns att skildra. De människor som man kan montera ner och bygga upp igen. De antal djurarter man kan välja att använda sig av.

Jag väljer för den huvudsakliga bilden i mitt arbete tre hus, sex människor, två får och tretton rävar, ett antal träd och några olika slag av mark. Jag bestämmer mig för att utgå ifrån en symmetri med ett hus i mitten längst bak i bilden. Människorna placerar jag ut mer eller mindre vända mot varandra eller vända ifrån varandra i en spegelsymmetri. När jag sedan arbetar får jag i enlighet med några riktlinjer jag gett mig själv både följa symmetrin och frångå den i resten av bilden förutsatt att jag behåller upplevelsen av den.

Det ligger ofta nära till att fundera över människans plats i naturen. Man får information om hur människan förhåller sig både till sin egen natur och till naturen omkring sig på ett otaligt antal oundvikliga sätt. Jag har velat sätta samman en situation där människan är utsatt för yttre hot. Jag ville att dessa hot skulle komma från sådant som hör naturen till som människan inte helt kan behärska, men som hon försöker att behärska. Jag har valt ut vatten, eld och djur, sådant som både är ett hot mot oss och en nödvändighet. Vi har tämjt dem men de finns även i okontrollerbara former. Vi befinner oss i ett slags kamp mot naturen runtomkring oss och på samma gång står vi i ett beroendeförhållande till den. Samtidigt som vi själva är natur strävar vi efter att få avstånd till den. Vi tar bort den för att bygga upp områden där vi är skyddade. Dessa områden blir ofta naturligare platser för oss än områden av skog eller annan natur. Vi omger oss sedan av tämjda former av den, parker, planterade växter och träd, domesticerade djur. Vi ser oss ofta själva som motsatser till dessa djur och till denna växtlighet.

Jag har själv ofta tagit min tillflykt till naturen i tron om att den för mig ska vara mer verklig än det av människan byggda men jag har alltid återvänt till de konstruerade miljöer som jag vant mig vid.

I det som är min huvudsakliga bild upplever människorna i bilden att de måste försvara det centralt placerade huset och sig själva från de yttre hot som uppstått.

Jag har valt att använda mig av Belfast City Hall som modell för huset. Belfast har en historia som innefattar hot och försvar,

och stadshuset i staden har en arkitektur som uttrycker makt och osårbarhet. Det är beläget mitt i staden omringat av ett mindre parkliknande grönområde.

Jag har tagit ut vissa delar av bilden och gjort dem tredimensionella, i vissa fall för att betona betydelsen av dem.

Jag har låtit människorna i bilden antingen se eller säga någonting. Det som människorna ser är i samtliga fall förenande med hoten de tycker sig vara utsatta för.

BILDEN

Längst bak i bilden ett hus dekorerat med flaggor, flaggornas rörelse utåt i bilden antyder vinddrag i två riktningar. Huset är flankerat av tre större träd på vardera sida. Träden är för en längre tid sedan klippta men har under en period tillåtit att växa mer okontrollerat. En vattenmassa rör sig mot huset från bildens underkant.

Ett landområde med två hus gör sig sett på den vänstra sidan. Ett område med två träd på motsatt sida.

Kvinna I Lyser med en ficklampa mot vattnet. Ett får har blivit omkullkastat av vattenmassan och ligger under henne.

Man I Lyser med en ficklampa mot vattnet.

Man II Sprutar vatten med en slang mot en eld utanför bilden.

Kvinna II Bär en flagga. Utropar meningen Var trogen in till döden.

Kvinna III Blir anfallen av en räv, ramlar baklänges samtidigt som räven blir skjuten av någon utanför bilden. Räven faller omkull, även den baklänges. Detta ses i två sekvenser.

Man III Försöker med en slang att släcka en eld utanför bilden. Ett skadat får ligger under honom.

Alternativ I

En morgon upptäcker två personer oberoende av varandra en tidigare osedd vattenmassa som rör sig med en överraskande hastighet mot stadshuset. I stadshuset finns bland annat viktiga dokument som inte får förstöras.

Man I och Kvinna I som först upptäckt vattenflödet lyser på det med ficklampor. Kvinna I lägger märke till att minst ett får har kastats omkull och dödats. Man I fruktar att själv bli omkullkastad av vattnet. Kvinna I fruktar att huset ska översköljjas.

På båda sidor av huset har gräsbränder uppstått. Eldarna närmar sig även de husen. Man II och Man III försöker att släcka eldarna som redan fått grepp om ett antal hus utanför bilden. Man II förstår att det behövs förstärkning. Man III är framför allt upptagen med att tänka på att rädda sig själv från elden.

Det finns även ett tredje hot mot människorna i staden. En grupp rävar har tagit sig in i staden och verkar inte ha någon respekt för människor. En kvinna har blivit anfallen av en av dem. Hon är skadad och håller på att ramla omkull. Rävorna blir fler och fler och en människa utanför bilden känner sig tvungen att skjuta mot dem. En räv blir träffad och faller bakåt medan blod flödar ur bröstet. Kvinna II har rest sin flagga och utropar *Var trogen intill döden*. Ingen vet exakt vad hon menar.

Alternativ II

Grupper av unga män eldar bildäck på båda sidor om stadshuset. Röken sprider sig i stadskärnan, Man II och Man III försöker att släcka eldarna, detta gör till en början röken ännu starkare. Det luktar bränt gummi och röken är helt svart. Den stiger mot himlen i olika vindriktningar på flera platser även utanför bilden.

Helt oberoende av ovanstående har ett antal rävar tagit sig in i stadskärnan. Detta skapar förvirring och oro. Speciellt när Kvinna II blir anfallen av en av de största rävarna. Man skjuter mot flocken och träffar en räv och Kvinna III.

Kvinna II har brutit sig ut ur en av paraderna genom staden som anordnats för att förstärka upplevelsen av kontroll. (Det är därför motdemonstranter eldar bildäck.) Hon har ställt sig framför stadshuset och råkar bli vittne till händelsen med rävarna. Hon har ännu inte hunnit förstå hur hotfull situationen är.

Det har regnat ovanligt mycket i staden under våren och sommaren och en av dammarna i floden har brustit. Vattenmassor flödar in mot stadskärnan. Får som betade vid kullarna på den västra sidan har kastats omkull och dödats. Hittills är det bara upptäckt av Kvinna I och Man I som lyser med ficklampor för att få en tydligare bild av vad som hänt.

BREV TILL HOWARD FINSTER*

Namn och platser som nämns i breven
(i princip i den ordning de nämns)

Walter	Expert på virvlande strömning och turbulensmodellering, samt en av grundarna till Donsö Soundsystem.
Valley Head	Howard Finsters födelseort i Alabama.
Trion	Ort i Georgia där Howard Finster byggde ett parkmuseum med sådant som människan uppfunnit, bland annat en ankdamm.
Maureen	Kvinna som köpt ett område mark i molnregnskogen Selva de las Muertes för att skydda den mot att skövlas.
Manuel	Maureens man.
Tony	Militärpräst under kriget i forna Jugoslavien med bas på en flotta belägen ett antal kilometer från kusten. Tony bor inte långt från Howard.
Lucy	Tonys hund som självdog vid 21 års ålder.

* För en presentaion av Howard Finster se sida 44-47

Kära Howard,

Jag kom att tänka på dig härom dagen när Walter skickade mig en inspelning där du spelade banjo och sjöng. Jag tyckte mycket om den, och kände genast att det var alderles för länge sedan vi hördes av. Har du kommit tillbaka från ditt besök i Valley Head? Jag var inte säker på om brevet skulle nå dig där så jag skickar det till Trion istället.

Det är inte lätt att kontrollera tiden men jag känner mig förhållandevis organiserad och planerar dagarna väl. Maskinliknande tillstånd skrämmer mig inte. Kanske är detta någonting att oro sig för. Igår svartnade det för ögonen när jag reste mig. Ibland slår hjärtat dubbla slag. Läkaren säger att jag inte ska oro mig. Andningen är regelbunden i vilket fall och lungkapaciteten över det normala.

Ja, det blev tydligt redan första dagen att man var i ett underläge. Senor Manuel ramlade ner från ett träd och fick en tung gren över sig. När Maureen körde iväg med honom visste jag inte om han var död eller levande.

Under tre dagar var jag ensam i skogen utan att veta vad jag skulle göra. Jag gjorde bröd av mjöl och vatten och gick inte på promenader. När Maureen kom tillbaka sa hon att hon ville att jag skulle bygga en stig genom skogen. Jag fick verktyg och beskrivningar. Den skulle gå förbi ett av de mindre vattenfallen. Maureens gula huskatt följde med och lät sig bäras över vattendrag och genom den mest svårtillgängliga naturen. De mindre tama hundarna följde även de med men lät sig inte omhändertas. De var väl drivna av sin natur att höra till en större grupp antar jag, annars vet jag inte varför de valde att följa med eftersom de undvek all närmare kontakt. Hundarna hade själva valt att bo hos Maureen och hon visste inte varifrån de kom. De måste ha gått långt för de hade varken hört till Martha eller till familjen som hade ett elektriskt piano drivet av solenergi, och förutom deras hus fanns inga andra innan San José.

Det dröjde inte länge innan jag började somna i skogen. Jag hann inte mer än att såga ner några grenar och ta några spadtag i marken innan det hände. I början försökte jag tränga undan ingivelsen men insåg snart att det inte gick att motstå viljan att somna. När jag vaknar står hundarna omkring och andas och katten ligger vaken några meter ifrån mig. Jag arbetar ett tag innan jag går tillbaka till huset. Jag sågar ner några grenar, hugger av bladen med en machete och försöker att fästa dem i

sluttningen mot vattenfallet. Marken försvinner under en när man går, man fastnar med benen i hålrum som man inte kunnat förutse. När man kommer tillbaka till huset tränger sig molnen in. Man försöker göra upp eld med grenar från skogen men de är inte torra och den enda eld som uppstår är den kortvariga elden av papper som man ibland värmer sig med.

Hundarna behåller inte maten som de äter och den ligger i högar vid huset när jag går ut på morgonen. De står en bit därifrån och andas. Jag blir sjuk regelbundet men berättar ingenting för Maureen. Hon blir mig mer och mer främmande. Jag förstår inte varför hon plockar in mossa i huset.

Howard, hoppas att uppbyggandet av trädgårdsparken går enligt planerna. Vilken mänsklig uppfinning är du nu upptagen av? Har du färdigställt ankdammen? Jag bestämde mig för att klippa bort fontänen idag. Jag hade tänkt att den skulle representera det civiliserade vattnet i relation till det mer ociviliserade vattnet som kommer in från den nedre kanten. Efter att ha arbetat med den under en tid började jag uppleva felaktigheter i formen, bilden blev helt utan harmoni och jag började undvika att se på den när jag arbetade, jag väntade länge med beslutet. Tills idag trodde jag att det kanske trots allt skulle vara en bra beskrivning av det jag tänkt berätta och att detta skulle kunna övertyga mig om att ha den kvar. Jag har ingenting att ersätta den med, blir tvungen att sy över hålet med en bit vitt tyg. Även om dessa beslut i sig själva egentligen inte är intressanta, och bara en rad av ett oberäknerligt antal beslut som måste hanteras, går de inte att förbise.

Hälsa Tony om du träffar honom. Hälsa honom att jag hoppas att hans födelsedag blir en lika anmärkningsvärd dag som föregående år även om han antagligen inte får en pjäs uppsatt åt sig även detta år. Jag ångrar fortfarande att jag inte gick med på att spela Ärkeängeln Gabriel.

Vänligen

Jennie

Kära Howard,

Det glädde mig att höra att du ser en så tydlig utveckling på parkmuseum projektet. Tråkigt att det innebär att du måste flytta. Visst får du tid till att måla fortfarande?

Tänk att det är så svårt att föreställa sig saker i förväg. Varje gång jag tror att jag har gjort den sista räven ritar jag upp en till. Det blir exakt samma förlopp, samma ordning som upprepas. Fastställandet av att det är ett tillräckligt antal, ifrågasättandet, tvekan, beslutet att lägga till ytterligare en, sedan genomförandet. Jag börjar med benen, sedan kroppen, lämnar huvudet till sist.

Vid sidan om det praktiska arbetet har jag letat efter symmetri. Det blev tydligt att jag till en början försökte hitta den på fel platser. Det verkade naturligt att söka efter den när jag cyklade. När jag förstod att den inte fanns i de miljöer som jag passerade antog jag att jag skulle behöva skapa den själv genom att lägga linjer och objekt tillrätta. Jag började ordna om miljöerna omkring mig. Flyttade omkring husen, duplicerade dem och vände dem mot varandra. Förde över träd från en sida till en annan. Vände vindriktningen vid vissa punkter för att skapa speglingar. Lät bilvägar förgrena sig. Moln uppkomma ur moln, människor ur människor.

När jag sedan skulle dokumentera denna symmetri fanns den som du förstår inte längre där. Jag sökte efter de tidigare linjerna, kompositionerna, ordningen, sambanden. De fasta punkterna med de exakta förhållandena till varandra. Jag blev först besviken när jag förstod att symmetri framför allt är vanlig i mindre beståndsdelar eller i så stora sammanhang att det på grund av deras vidd är omöjligt att uppfatta dem. Jag förstod sedan mer och mer om denna universella princip.

Det första man uppmärksammar är symmetriens tydlighet och renhet. Dess vilsamhet som i spegelsymmetrin även innehåller en spänning och dramatik. Sedan kommer upplevelsen av någonting oändligt som har beröringspunkter med stora sammanhang. De som man på grund av sin omfattning endast kan förstå genom någonting annat, som genom att själv återskapa dem i hanterbara och förståeliga format.

Jag undrar nu om det är detta du gör? Återskapar allting i hanterbara format? Är det därför du nu övergår från det av människan skapade till det av Gud skapade? Tror du att det tar dig närmare de samband du tycker dig sakna?

Jag läser att de islamiska geometriska och symmetriska mönstren vill berätta om de kosmiska lagarna genom att leda uppmärksamheten från det föreställande världsliga till den bakomliggande icke föreställande verkligheten. Jag förstår det som om man tänker att Gud, den yttersta verkligheten, fullkomlig, oändlig och själv utan form talar till människan genom att uppenbara sig i dessa symmetriska mönster som, såsom man tänker sig, öppnar sig mot det oändliga.

För att bygga upp mönstren använder man sig av matematiska tal som representerar förhållanden i den andliga världen. Grunden i de geometriska och symmetriska mönstren verkar vara cirkeln som sedan när den sätts samman med två ytterligare cirklar bildar två trianglar. En större och i denna en mindre vänd åt motsatt håll. Man fortsätter sedan, så som jag förstår det, att bygga vidare med cirklar som bildar mer och mer komplicerade mönster där linjer dras från punkt till punkt utifrån matematiska principer.

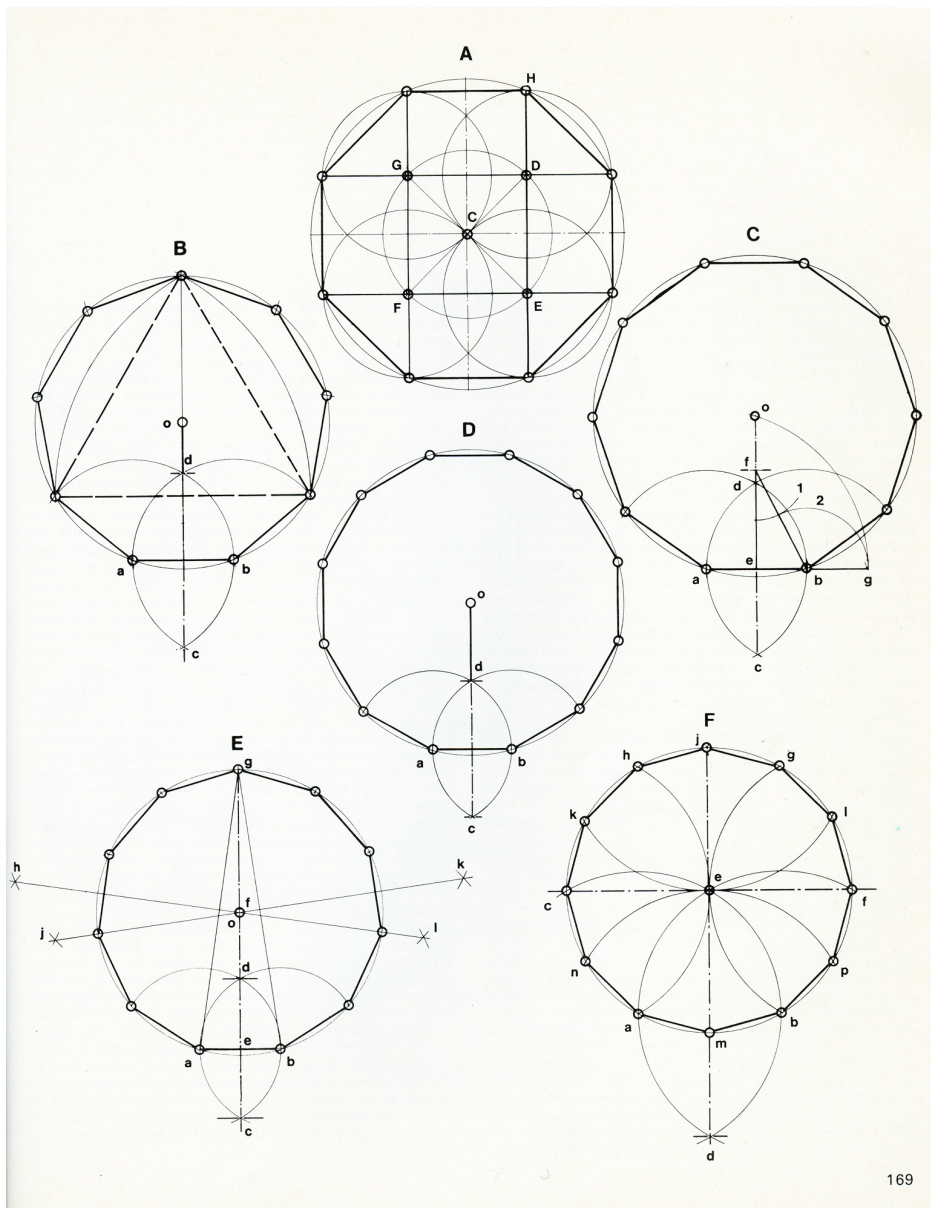
Kanske är det ett system jag letar efter, någonting att utgå ifrån som om det vore en fast punkt oberoende av mig. Det här systemet skulle kunna vara helt fiktivt tänker jag och fortfarande ha samma funktion. Jag antar att man när man gör en bild i vilket fall måste bestämma en ordning som man sedan följer. Även om denna ordning för en utomstående och ibland även för en själv kan verka godtycklig och med en nedlagd frihet tillsynes utan gränser, är den så grundad att man vid minsta steg ifrån den uppmärksammar det inom en viss tid och blir tvungen att ta steg tillbaka för att återgå till den tidigare formulerade ordningen.

Jag har fortfarande arbete kvar att göra idag även om det är sent, jag bestämde mig för att göra klart ett av de två träden jag lade till igår eftersom jag lagt märke till att bildens mittersta parti höll på att falla ner. Jag behövde någonting som höll upp det. Två träd på vardera sida om huset verkade få bilden att resa sig.

Har du någon som hjälper dig eller utför du allt arbete själv? Tony berättade att du stod på en hög byggnadsställning sist han såg dig. Jag trodde att du var rädd för höjder.

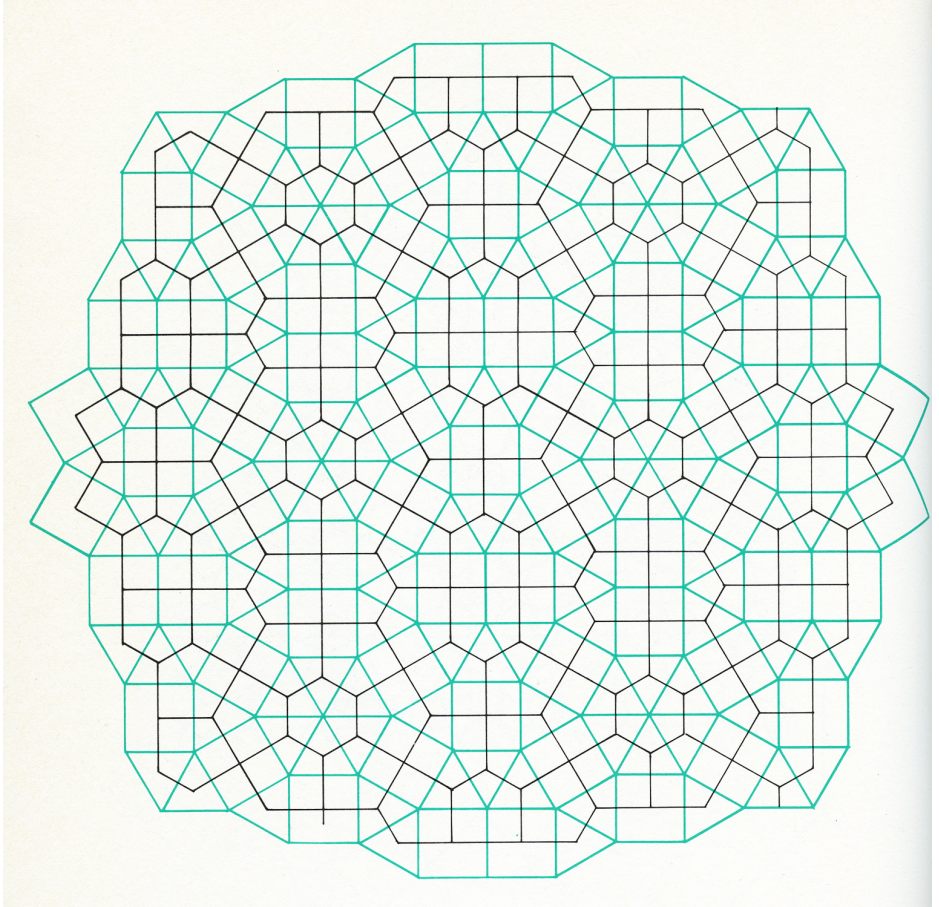
Vänligen

Jennie

Tillvägagångssätt vid uppritande av islamska mönster
 Från boken *Islamic patterns, an analytical and cosmological approach*

Ett mönster uppbyggt efter ett liknande system som ett islamskt mönster
Från boken *Islamic patterns, analytical and cosmological approach*

Murmålning, Shankill Road, Belfast

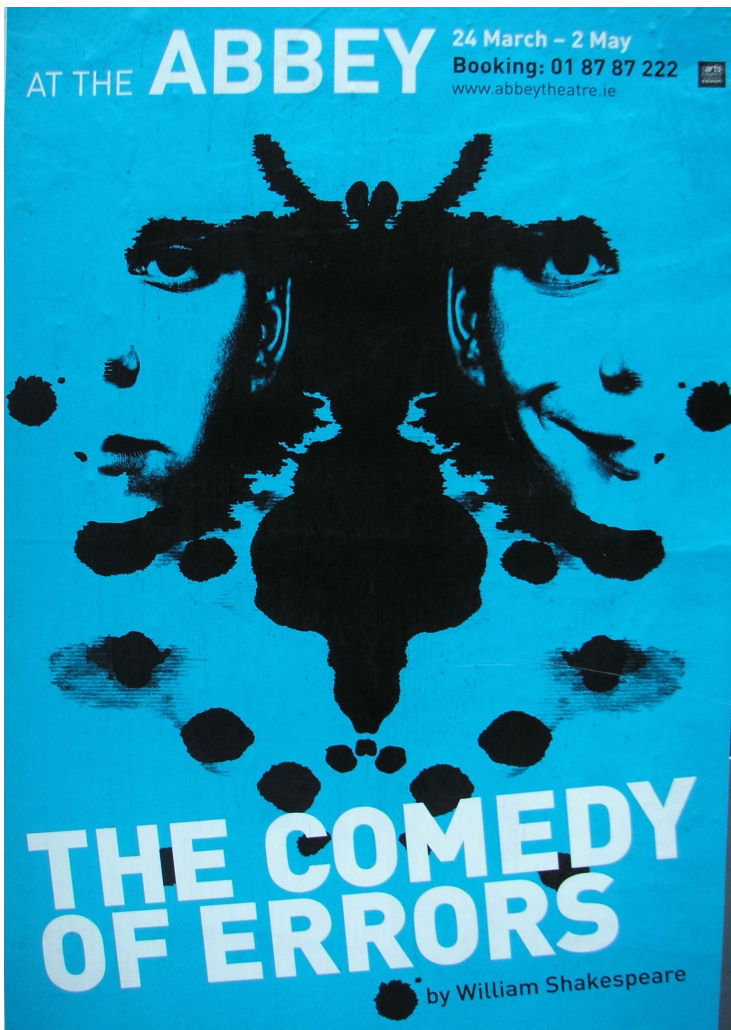

Murmålning, Carrington Street, Belfast

Vykort utan uppgifter om namn och upphov

Affisch för *The Comedy of Errors* på The Abbey Theatre i Dublin

Kära Howard,

Han sa bjuda in människor. Du kanske måste bjuda in människor. Jag sa att det inte gick, att det var så mycket nu att förhålla sig till. Ett antal andra saker som prioriterades. När jag sedan skulle lägga om såret jag fick när jag ramlade med cykeln i morse hade vissa delar blivit lila. Jag dolde det snabbt med ett bandage och sydde sedan ihop hålet på strumpbyxorna med silkestråd i en liknande orange färg. Jag frågade några människor i närheten om de trodde att det gjorde någonting om jag inte fått bort eventuellt grus och fick olika svar.

Jag sitter på golvet, emot elementet för att värma mig, och håller det skadade benet utsträckt. Det är svårast att veta hur jag ska göra med marken. Det måste finnas mark överallt i bilden men jag kan omöjligt göra den överallt. Den måste reduceras till tecken för mark. Jag har försökt att få olika slag av mark representerad, gräs, ojämn mark, sluttande slättmark. Jag pendlar mellan att inte veta och att veta. Inget av dessa tillstånd tillfredställer mig.

Jag syr en fårkropp och fyller den med tyg och om någon frågar någonting om den säger jag att den är död. En del försöker att ställa den upp, varpå jag tillrättavisar dem.

Jag hörde för ett tag sedan att det är så att om man som barn leker någonting och att man sedan involverar en ytterligare person i den här leken så är kravet på denna person att den på något sätt ska ge bekräftelse på att det man gör är verkligt genom att förstå leken rätt och agera i den. Om personen inte förstår den uppbyggda verkligheten rätt så faller den, kanske inte för alltid men för stunden. Jag antar att den som formulerat leken då måste ge tillräckligt med information.

Hon (Kvinna I) började se huset tidigare i veckan, och hon föreställde sig att vattnet dränker huset. Jag försöker att vara tydlig och att ge mig själv tillräckligt tydliga riktlinjer, och jag strävar efter att vara konsekvent. Jag har undrat över hur mycket man kan förvänta sig av en betraktarens uppmärksamhet. Du verkar inte heller lita på betraktaren eftersom du berättar allting ett flertal gånger och förtydligar med text.

Bokstäver är antagligen det mest utvecklade systemet av tecken och det mest allmänna. Det är därför lätt för de flesta att ta det till sig. Egentligen är ju en bild ett tecken som på många sätt ligger närmare det som det representerar ändå verkar som om vi har lättare att tolka tecken ju mer förenklade de

är. Vi är då mer säkra på deras betydelse. En del företeelser eller föremål verkar kunna bli till tecken tillsammans med en tillhörande berättelse som är grunden för förståelsen av dem. Jag tänker till exempel på Ghandi som spann bomull varje dag vid en särskild tid och handlingen blev till ett tecken för möjligheten att utan våld förändra en situation genom att själva ta makten över den.

Kan du inte berätta för mig om din målning City of Lon-L-Bune, vad är det egentligen för hus?

Vänligen

Jennie

Kära Howard,

Jag måste inleda med att ursäkta mig för att det tagit mig så lång tid att svara på ditt brev. Jag har egentligen haft tid att skriva men jag har skjutit upp i stort sätt allting under den senaste tiden utom mitt arbete. Det är inte så att jag haft någon egentlig anledning till detta men det underlättar att vara i arbetet under en oavbruten tid för att reducera distraktioner. Om man avbryter arbetet för en distraktion blir det snart tydligt att man försummat område efter område och det tar då en lång tid innan man kan återgå till arbetet om man inte kan förbise det man försummat.

Även jag har undrat över verkligheten. Jag förstår att verkligheten har en komplicerad historia och att man kan vara sann mot den på olika sätt. Att man kan överföra den så bildligt trovärdigt som möjligt. Låta det avbildade bestämma antar jag, och inte låta någon idé om någonting utanför detta styra över själva överförandet. Jag förstår även att man genom detta sätt att hitta verkligheten även går förbi vissa delar av just denna. Med ambitionen att vara den trogen ser man kanske till exempel inte att färger man förväntat sig i vissa miljöer i själva verket inte finns där.

Ett kriterium för verklighet skulle kunna vara att det som är sant om ett föremål är det man med säkerhet vet om det och på så sätt kan man ta bort allt som skulle kunna vara irrelevant. Detta blir då en mycket reducerad bild.

För att hitta verkligheten bortom det förväntade, om man tänker att detta är mer trovärdigt, kan man till exempel använda sig av vetenskapen. I vissa fall kan eventuellt särskilda förhållanden, som vad som händer när olika färger påverkas av ljus, bevisas genom olika vetenskapliga mätningar. Man verkar alltså kunna hitta bevis för olika aspekter av verkligheten även om den som helhet är dold.

Men även vetenskapen är osäker och tidigare sanningar modifieras. Ett sätt att vara trogen verkligheten på är att endast avbilda allting i sin egen storlek. Detta är ju en stor begränsning eftersom urvalet av det som går att avbilda då blir mycket reducerat.

Ett mindre radikalt sätt är att endast avbilda allting i korrekt skala i relation till varandra. Man kan även i överensstämmelse med centralperspektivet bestämma komponenternas storlek i relation till hur långt bak i bilden de befinner sig. Det kan i vissa

fall vara mer troget verkligheten att berätta någonting om komponenternas värde i relation till varandra genom att använda sig av värdeperspektiv och låta det mest betydelsebärande i bilden vara det som får mest utrymme.

Det finns även de som menar att det inte finns någon mening i att arbeta föreställande överhuvudtaget utan att värdet ligger i att, såsom Kandisky och de konstnärer och matematiker som arbetar med islamska symmetriska mönster, arbeta abstrakt och därigenom berätta om en verklighet bortom det världsliga. De utgår ifrån tanken att den sanna verkligheten endast finns i det andliga. Det var efter det att vetenskapen lyckats spränga en atom, hörde jag, ett namn vars själva betydelse är odelbar, som Kandinsky började tvivla på möjligheten att hitta verkligheten i det världsliga. Han började då tänka sig att den riktiga verkligheten endast skulle gå att finna i det andliga och att man kunde komma i kontakt med den genom en bilds färger och abstrakta former.

Dina bilder har enligt mig en hög grad av verklighet. Inte för någon övertygelse om livet efter detta, eller en tro på möjligheten att göra visionära utflykter till andra världar, utan för ditt sätt att placera objekt i förhållande till varandra i stort sätt helt utan hänsyn till någonting, vare sig perspektiv, skalor, korrekt återgivning av färg eller anatomi. Av någon anledning som jag inte helt kan förstå blir det i vissa fall ännu mer trovärdigt då du inte skiljer det av mer visonär karaktär från det som hör den mer allmänna verkligheten till.

Jag tänker att man när man arbetar med en bild försöker att först bryta ner verkligheten för att sedan bygga upp den igen mer sant och sakligt, begripligt och trovärdigt.

Kanske är det förskjutningarna som uppstår när man monterar ner de element som världen är uppbyggd av och sedan bygger ihop dem igen som är det som ligger närmast verkligheten. Kanske kan man genom de här förskjutningarna förstå någonting om de konstant föränderliga villkoren som man ibland påminns om. Har det inte hänt även dig att du cyklat och stannat upp plötsligt slagen av att någon form av villkor ändrats eller förskjutits utan att egentligen veta vad det handlar om? Ofta känner jag mig tvungen att genom olika former av dokumentation bevara tidigare villkor och tillstånd. Jag drivs antagligen mer av uppgiften att dokumentera än att förmedla. Jag har förstått att du ser förmedlandet som en av dina största uppgifter.

Vänligen

Jennie

Kära Howard,

Jag trodde att jag redan hade berättat. En dag hade de barrikaderat hela området runt stadshuset. Jag behövde komma förbi för att komma hem. Poliser stod och vaktade vid barrikaderna, soldater sa åt mig att vända, eller att vänta på Europa Hotel. Jag satte mig i lobbyn. Det var bara tio minuters promenad till huset där jag bodde. Jag såg rök bakom tågstationen där de brände bildäck.

Det hände inte så mycket mer just då. Helt plötsligt var barrikaderna borta. Ett antal människor gick omkring och petade med pinnar i askan bland bildäcksresterna. Jag gick hem. Danny, som hade skift i huset sa att han hade hört att det var oroligt men han lade inte så stor vikt vid det. När jag sedan såg ut genom fönstret såg jag en parad passera. De som inte spelade flöjt bar flaggor. Jag hade köpt en blomma på vägen, en sån där krukväxt med fem mindre blad som bildar ett större. Jag hade bestämt mig för att alltid ha en sådan krukväxt var jag än bodde för att upprätthålla en kontinuitet.

Insikterna kommer sällan, plötsligt och ofta utan ord. Jag undrar alltid om man kan lita på plötsliga tillstånd av förståelse. Jag har arbetat i tolv timmar idag. Det känns i kroppen som utfört monotona rörelser och det märks på tankarna som cirklar i samma riktning och tröttar ut mig med sin förutsägbarhet.

Jag tror att det mest centrala är ordningen. Det var någon som berättade för mig tidigare att både det biologiska livet och det vetenskapliga livet handlar om att skapa ordning samtidigt som allting strävar mot kaos. Tänk vilken situation vi befinner oss i, vilka förutsättningar detta skapar och vilka begränsningar.

Howard egentligen tror jag att begränsningen är central. Oförmågan att sortera det omkring mig gör i vilket fall att jag bara använder mig av vissa bildelement. Jag har endast möjlighet att ta till mig en mycket begränsad mängd av allt som finns att tillgå. Jag bestämde mig dessutom för ett tag sedan för att endast använda mig av svart tråd, och sedan har jag symmetrin att förhålla mig till, förutom berättelsen.

Jag har tänkt på det du berättade om Montaigne, att han under inbördeskriget ansåg att det som bäst kunde skydda hans hus var att inte göra någon ansträngning för att skydda det. Att allt han istället gjorde var att låta en förvarslös äldre man ensam vakta det. Anmärkningsvärt är ju givetvis att huset också klarade sig på detta sätt och blev kvar i hans ägo. Det är en

intressant tanke att försvar ibland till och med blir ett motiv till angrepp. Det vore inte förenat med någon form av ära att erövra ett hus om det inte erbjuder något motstånd, det skulle bli en patetisk handling.

Jag hörde att Lucy har dött, att hon bara gick iväg ut i det sandbruna landskapet. Tony skrev att han ska ägna sig åt den lokala teatergruppen nu.

Vänligen

Jennie

De som inte spelade flöjt bar flaggor I

De som inte spelade flöjt bar flaggor II

Kära Howard,

Jag tänker att det delvis handlar om etik. Att det krävs av oss att följa särskilda regler, att vi förbinder oss att avstå från vissa handlingar medan vi förpliktigar oss att utföra andra. Det är, enligt Kant, inte alltid viktigt vilka dessa handlingar är. Det är istället själva uppfyllandet av plikten som bör vara motivet till handlingen. Det som är av högst värde i detta uppfyllande av plikt är att drivas av en god vilja, det vill säga viljan att utföra sin plikt. Det som eventuellt kan bli ett problem om man applicerar Kants sett att se är att pliktuppfyllelsen har ett värde i sig och att drivkrafter i form av kärlek och sympati lämnas utan betydelse. Man skulle kunna tro att vi vore mer fria om vi följde våra egna impulser än om vi handlar utifrån något tanke-system men Kant hävdar motsatsen. Att följa impulser av både välvilja och illvilja gör oss till slavar under oss själva.

Jag föreställer mig att människorna i bilden utgår ifrån att det finns en plikt förenad med uppgiften att skydda huset. De kanske egentligen har egna intressen som de åsidosätter, såsom ett intresse av sin egen säkerhet. Nu prioriterar de istället huset och det som de antar är mer allmänna intressen i enlighet med en föreställning om ett uppfyllande av plikt.

Jag använder mig av vitt bomullstyg och svart sytråd. Jag hugger trädstammarna med en yxa och täljer dem till stammar, jag täljer grenar också och sågar ut former till öarna som jag bygger ihop med tyg. Du undrade över tråden också. Jag vet inte vad jag ska berätta om tråden. Den är svart och jag använder bara bomullstråd. Jag syr ganska små stygn med den och använder den i stort sätt alltid dubbel. Allt det här är viktigt. Det är grundläggande och själva handlingen intresserar mig. Det förhållandevis långsamma i den, det passar mitt sinnelag. Jag biter av tråden med hörntänderna, tidigare använde jag framtänderna men jag tyckte mig se att det blev märken i dem.

Tony trodde föresten aldrig att jag skulle bli färdigutbildad. Han tyckte sig se ett mönster av att gå från ett ämne till ett annat på det mest oförutsägbara sätt. Jag försökte förklara att jag inte var en sådan. Min plan var tydlig och jag följde den med den största noggrannhet. Han sa att han skulle komma på min examination men jag ville inte att han skulle göra en så lång resa. Han berättade att du erbjudit dig att göra scenografin till den lokala teaterns nästa uppsättning.

Vänligen

Jennie

*Den lokala teatergruppens uppsättning av The South will rise again
Manus och regi av Kirsty Smith
Från vänster Dario Maidana, Brenton Thompson, Maren Cagle*

HOWARD FINSTER

Mitt första möte med Howard Finster var i en bok om amerikansk folkkonst. Han var representerad i boken med en bild som jag sedan har återkommit till ett ouppräkneligt antal gånger.

Det visade sig att han hade en bakgrund som bland annat pastor i Baptistkyrkan, rörläggare, snickare, skribent, cykelreparatör och kringresande predikant.

Vid sextiofem års ålder började han måla efter att ha fått en vision. Han höll på att laga en skada på en cykel genom att måla över en fläck med sitt ena finger när det hände. En människas ansikte uppenbarade sig på fingret som han använt till den vita färgen. Ansiktet talade till honom och gav honom befallningen att börja måla religiös konst. Det var inte första gången som han fick en vision. Första gången det hände var han tre år gammal. Han såg då sin nyligt döda syster Abbie Rose kliva ut ur himlen med en vit krona, hon meddelade honom att han skulle bli en man som skulle komma att få visioner.

Under tjugo år målade Howard Finster tusentals målningar där han förmedlade de meddelanden han fått från Gud genom dessa visioner. De var starkare och mer levande än en dröm och han upplevde ofta att han flög, vilket han förklarade med att han under sin barndoms uppenbarelser ofta var så rädd att falla att han var tvungen att lära sig flyga under dem.

Jag uppskattar Howard Finsters vilja att förmedla sig, det uppriktiga i bilderna, det maniska och det märkliga som när det allt för visionära tonas ner eller förbises även kan berätta någonting om människans allmänna livsvillkor.

För några år sedan träffade jag Tony Dean vars bästa vän hade blivit porträtterad av Howard Finster. I vännens hem fanns en stor samling av Howard Finsters målningar. Tony Dean och Howard Finster kände inte varandra mer än att de hälsade när de emellanåt möttes.

Howard Finster
Photo: J.F Turner

EFTERORD AV DR WALTER GYLLENRAM

Dear Howard,

Donsö, March 19, 2010

I would like to share with you the art of Jennie McMillen. As far as I know, you never have had the pleasure to meet her in person, but she once mentioned that you have had a written correspondence. Anyhow, I would greatly appreciate your thoughts on what in my opinion is extraordinary.

At the time when I first felt the need to discuss the enclosed material with you, I was under the impression that it had a lot in common with much of what I had seen coming from your brush and pen. However, during the formulation of this letter I realized that that is hardly the case. I am nevertheless convinced that you will find her creations very interesting, and I am eager to receive your comments. If you would like to make an unbiased assessment of her work, I kindly suggest that you take your time right now. In the following paragraph I will try to formulate my own personal understanding of what I see.

Two characteristics your art do have in common are the broad view and the impression that everything is within reach. One gets the feeling of control. But the similarities of your art do not go much further than that, and I find it easier to define the differences. An obvious but very important difference is that you always built your art around a very well-articulated message. The message of Jennie McMillen (if there is such) goes beyond the written or spoken word. When I look at her work, I can on one occasion get the feeling that I understand how everything is interacting and how well the world is ordered. Yet on another occasion I can equally naturally come to the insight that everything is totally independent and the world merely chaotic. Nevertheless, the chaos presented by Jennie McMillen is not intimidating, it is foreseeable. In the white noise of reality, she manages to find just a handful of categories and sorts everything she can find into those bins, before she identifies the most typical defining element of each bin. She then embroiders the essence of the reality she sees, the most typical elements, in perfect relation to each other. The way different objects are related and positioned gives me the pleasant feeling that nothing is more important than anything else. Her art is, in lack of a better word, multi-centred. (One could on the same grounds argue that there often is no visible centre at all, but either way

the effect remains the same.) Her work usually is free from a background, everything is presented up front. Nothing is hiding. There is so much more to say, but I have a boat to catch. Hopefully we can discuss all this more thoroughly in the far future.

Actually, I just realized one more thing the two of you have in common, but that is more on a personal level: I never met another person that works as hard and stubbornly as you and Jennie McMillen do. And I am so grateful to find evidence that hard work actually can be rewarding, at least in an artistic sense. You know me. I am not saying that just to be nice.

Sincerely,

Walter

LITTERATURFÖRTECKNING

Bodström, Hans-Olof, *Tolv begrepp inom de estetiska vetenskaperna*, Bjärnum, 2000

Critchlow, Keith, *Islamic patterns, an analytical and cosmological approach*, Thames and Hudson, London, 1976

Gide, André, *Montaigne*, Albert Bonniers förlag, Stockholm, 1948

Girardot, N.J., *Howard Finster's shamanistic christianity: The Vision of 1982*, en artikel i tidskriften *Raw Vision*, utgiven sommaren 2008, redaktör John Maizels

Kafka, Franz, *Brev till Felice I och II*, Bakhåll, Lund, 1997

Kierkegaard, Sören, *Förförarens dagbok*, Wahlström & Widstrand, Stockholm, 1969

Linde, Ulf, *Spejare*, Bokförlaget Korpen, Göteborg, 1984

Nagel, Thomas, *Vad är meningen med alltihop?*, Nya Doxa, Nora, 1991

Tersman, Folke, *Hur bör du leva?*, Wahlström & Widstrand, Avesta 2005

Wade, David, *Symmetri, ordningens princip*, Schibsted Förlagen, Stockholm, 2006

<http://www.dn.se/nyheter/vetenskap/matematiker-avslojade-koden-till-islamska-monster-1.454504>

<http://www.finster.com/HFBiography.htm>

<http://xroads.virginia.edu/~cap/finster/finster1.html>

Alla fotografier är tagna av Jennie McMillen om ingenting annat anges

Längst bak i bilden ett hus dekorerat med flaggor, flaggornas rörelse utåt i bilden antyder vinddrag i två riktningar. Huset är flankerat av två större träd på vardera sida. Träden är för en längre tid sedan klippta men har under en period tillåtits att växa mer okontrollerat. En vattenmassa rör sig mot huset från bildens underkant.

Ett landområde med två hus gör sig sett på den vänstra sidan. Ett område med två träd på motsatt sida.

- Kvinna I Lyser med en ficklampa mot vattnet. Ett får har blivit omkullkastat av vattenmassan och ligger under henne.
- Man I Lyser med en ficklampa mot vattnet.
- Man II Sprutar vatten med en slang mot en eld utanför bilden.
- Kvinna II Bär en flagga. Utropar meningen Var trogen in till döden.
- Kvinna III Blir anfallen av en räv, ramlar baklänges samtidigt som räven blir skjuten av någon utanför bilden. Räven faller omkull, även den baklänges. Detta ses i två sekvenser.
- Man III Försöker med en slang att släcka en eld utanför bilden. Ett skadat får ligger under honom.